

Vergaderjaar 2008–2009

29 461

Arbeidsgehandicapten en reïntegratie

Nr. 50

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2009

Hierbij bied ik u ter informatie het rapport monitoring WGA-instromers van 2006 aan¹.

Het rapport is in opdracht van het UWV uitgevoerd naar de (arbeidsmarkt- en inkomens) positie van cliënten die ingestroomd zijn in de WGA en re-integratieondersteuning krijgen van het UWV. Het monitoronderzoek heeft een longitudinaal karakter en is uitgevoerd onder een cohort cliënten die in mei/juni 2006 een WGA-uitkering toegekend hebben gekregen. De focus ligt op de werking van het geheel van prikkels, rechten en plichten vanuit de perceptie van de cliënt. Het betreft derhalve een belevingsonderzoek onder cliënten. Cliënten zijn hiervoor benaderd door middel van een schriftelijke vragenlijst. Onder deze cliënten hebben drie metingen plaatsgevonden: 4, 8 en 20 maanden na claimbeoordeling (oktober 2006, februari 2007 en februari 2008). De monitor geeft een eerste indruk over de stand van de zaken van de werking en de uitvoering van de WGA.

Het UWV wilde met de monitor zicht krijgen op het verloop van de re-integratie van de WIA-cliënten, de rol van het UWV hierin en de inkomensconsequenties die zij ondervinden. Tevens wilde het UWV uit oogpunt van klantgerichtheid weten in hoeverre de dienstverlening aansluit bij de behoefte en verwachtingen van de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte cliënt.

De belangrijkste uitkomsten van de monitor zijn als volgt. Het rapport signaleert dat de WIA, waarvan de WGA onderdeel vormt, in samenhang met andere beleidsmaatregelen succesvol is wat betreft de reductie van het beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen. Het jaarlijks aantal nieuwe uitkeringen is grofweg gehalveerd. Een belangrijke uitkomst uit het rapport is daarnaast dat het aantal WGA-cliënten dat werkt na verloop van tijd stijgt. Het aantal gedeeltelijk arbeidsgeschikten dat werkt tussen 4 en 20 maanden na claimbeoordeling stijgt van 49 naar 65%. Het aandeel

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

volledig arbeidsgeschikten dat werkt stijgt in dezelfde periode van 7 naar 14%. Bij deze groep is er behalve de stroom richting IVA (10 procent na 20 maanden) ook een stroom richting herstel van arbeidsvermogen. Deze gegevens blijken uit het volgende overzicht.

Tabel 1. Werksituatie gedeeltelijk arbeidsgeschikten op drie meetmomenten

	4 mnd na WIA-uitslag (n=349)	8 mnd na WIA-uitslag (n=262)	20 mnd na WIA-uitslag (n=198)
werkt bij oude werkgever	39%	42%	46%
werkt bij nieuwe werkgever	10%	10%	19%
werkt niet	51%	48%	35%

Tabel 2. Werksituatie volledig arbeidsongeschikten op drie meetmomenten

	4 mnd na WIA-uitslag (n=631)	8 mnd na WIA-uitslag (n=506)	20 mnd na WIA-uitslag (n=415)
werkt bij oude werkgever	7%	7%	7%
werkt bij nieuwe werkgever	2%	3%	7%
werkt niet	91%	90%	86%

Van de WGA'ers die niet werken verwacht de meerderheid (bijna driekwart) na 20 maanden niet op korte termijn in staat te zijn om betaald werk te verrichten. Dit betreft met name volledig (maar niet duurzame) arbeidsongeschikten. Ook van de gedeeltelijk arbeidsgeschikten zonder werk verwacht een aanzienlijk deel niet op korte termijn te kunnen werken. Het UWV zal onderzoeken óf en op welke wijze de begeleiding ten aanzien van deze specifieke groep cliënten nog beter kan worden opgepakt.

De monitor bevat ook veel andere informatie over de positie van WGA-cliënten. Zo is de meerderheid tevreden over de gang van zaken rond de claimbeoordeling. Ook blijkt dat 20 maanden na de WIA-beoordeling er nog weinig inkomensterugval is. Nagenoeg alle WGA-cliënten hebben immers ofwel een loongerelateerde uitkering ofwel een loonaanvulling omdat zij hun resterende verdien capaciteit voldoende benutten.

Het UWV heeft uit de monitor een aantal conclusies getrokken voor het uitvoeringsproces. Gewezen kan worden op de volgende punten:

- Cliënten zijn blijkens het rapport veelal onbekend met de inkomensgevolgen in de WGA en met name over het aflopen van de loongerelateerde uitkering. Dit kan afbreuk doen aan de beoogde prikkelwerking van de wet. UWV informeert thans cliënten via meerdere kanalen bij de claimbeoordeling (brochure bij de beschikking, mondelinge uitleg door de arbeidsdeskundige). De informatie lijkt echter (nog) niet voldoende te landen. Om klanten beter voor te bereiden op de aflooptermijn van de loongerelateerde uitkering is het UWV voornemens om mensen vroegtijdig actief te gaan informeren *alvorens* de loongerelateerde uitkering eindigt.
- de monitor wijst uit dat niet in alle gevallen WGA-cliënten een re-integratievisie ontvangen, hoewel dit voor alle WGA-cliënten is vereist, dus ook wanneer WGA-cliënten volledig (maar niet duurzaam) arbeidsongeschikt zijn. De re-integratievisie blijft vooral achterwege bij cliënten voor wie (in ieder geval voorlopig) geen begeleidingsactiviteiten ingezet hoeven te worden. Het UWV heeft hier opnieuw aandacht aan besteed, onder andere door het organiseren van regionale (staf)bijeenkomsten en verbetering van de kwaliteitscontrole.

- de monitor wijst uit dat cliënten soms andere verwachtingen hebben van begeleiding en de informatie dan wordt geboden. UWV wil naar aanleiding van dit signaal hiernaar een kwalitatief onderzoek verrichten om zicht te krijgen op welke wijze zij klanten goed kan informeren.

Ik vind het bemoedigend dat uit het rapport blijkt dat het aandeel werkenden vanaf 4 maanden na de WIA-beoordeling steeds verder toeneemt. Ik vind het verder positief dat het UWV de gang van zaken bij de uitvoering zorgvuldig monitort en daaruit ook lessen leert voor de uitvoeringspraktijk. Het is naar mijn oordeel te vroeg om uit het rapport geïsoleerd beleidsconclusies te trekken. De werking van de WIA als zodanig wordt immers nog geëvalueerd (2010). Voorts wordt een tussen-evaluatie van de WGA voorzien voor de zomer van 2009. Ik zal bevorderen dat de resultaten van deze monitor hierbij worden betrokken.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner